

Таким чином, у підвищенні якості викладання навчальних предметів велику роль відіграє використання освітніх матеріалів, підданих всебічному науковому аналізу (зокрема, за допомогою різноманітних каталогів критеріїв оцінки). В цьому сенсі, при розробці та здійсненні оцінки якості освітніх матеріалів в нашій державі, може бути доречним вивчення досвіду, напрацьованому у німецькомовних країнах Європи.

Література

1. Fuchs. E., Niehaus I., Stoletzki A. Das Schulbuch in der Forschung. Analysen und Empfehlungen für die Bildungspraxis. Göttingen: V&R unipress. 2014. 203 s.
2. Wirthesohn M. Praxisorientierte Lehrmittelevaluation mit Levanto. *Babylonia*. Н. 1. 2012. S. 39–43.
3. Wrobel D., Müller A. (Hrsg.). Bildungsmedien für den Deutschunterricht. Vielfalt - Entwicklungen - Herausforderungen. Bad Heilbrunn: Julius Klinkhardt. 2014. 243 s.

Непорожня Лідія

ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ ШКОЛЯРІВ

Сучасне суспільство висуває перед освітою завдання виховання інтелектуально розвиненої особистості, толерантної, відкритої до демократичного спілкування й розвитку в національному та міжнародному вимірі; урахування інтересів і потреб окремого учня та суспільства в цілому; максимальний розвиток здібностей молодого людини, незалежно від соціально-економічного та суспільного статусу її сім'ї, статі, національності, віросповідання; забезпечення випускників необхідним рівнем грамотності і компетентностей, які знадобляться для вибору подальшої життєвої діяльності та майбутньої професії.

Професійна орієнтація населення є комплексною системою форм, методів та засобів впливу на особистість з метою самовизначення професій, з врахуванням особистісних характеристик кожного індивіда та потреб ринку праці [2].

Проектування змісту діяльності освітнього процесу починається з формування його стратегічної мети. В контексті професійної орієнтації школярів актуальним є завдання забезпечити формування уявлень учнів про: сучасні професії; особливості різних видів трудової діяльності та можливості в оволодінні відповідними професіями; ситуація на

ринку праці та перспективи її розвитку тощо.

Реалізація окреслених завдань потребує оновлення змісту освіти, зокрема орієнтація навчальних програм на набуття ключових компетентностей та на створення ефективних механізмів їх запровадження [3]. Значне місце в контексті профорієнтації школярів посідає формування й розвиток природничо-наукової компетентності.

Природничо-наукова компетентність є цілісною системою ціннісно-сміслових орієнтацій, знань, здібностей, умінь і ставлень особистості, що мобілізується в специфічних сферах її життєвої діяльності, пов'язаних з галуззю природознавства [1]. Особливостями цієї компетентності є наступні: вона забезпечує розвиток над предметних компетентностей, має високий ступінь узагальнень, формується впродовж всього періоду навчання і визначає кінцеві результати освіти, закріплені в ДСО; має метапредметний та міжпредметний характер, оскільки пов'язана відразу з декількома освітніми галузями й навчальними дисциплінами; вбирає в себе компоненти ключових і предметних компетентностей, які належать до кожної шкільної дисципліни і формуються впродовж періоду навчання.

Формування природничо-наукової компетентності і відповідно профорієнтація школярів ефективно реалізуються через навчальні предмети. Кожен навчальний предмет природничої галузі, сприяє вирішенню завдань профорієнтації різними засобами. Зацікавленість навчальними предметами, що належать до природничої галузі, спонукає учнів дізнатися про спеціальності, пов'язані з природничими науками, вступити до відповідного навчального закладу.

Практичною значущістю, природничо-наукової компетентності зумовлена низкою завдань покладених на неї:

- 1) формування уявлень про сучасну природничо-наукову картину світу;
- 2) формування уявлень про найбільш вагомні відкриття у галузі природознавства;
- 3) формування умінь застосовувати природничо-наукові знання для пояснення явищ навколишнього світу, збереження здоров'я, бережливого ставлення до природи;
- 4) формування уявлень про наукові методи пізнання природи, засобів і прийомів

проведення спостережень і дослідів та оцінювання одержаних результатів;

5) формування понятійного апарату природничих наук для участі в дискусіях та критичного ставлення до наукової інформації медіапростору;

б) формування розуміння значущості природничо-наукових знань для кожної людини, умінь розрізняти факти, проводити оцінювання, виходячи з відповідних критеріїв, які в свою чергу пов'язані з системою цінностей.

Успіх профорієнтаційної роботи залежить від змісту навчання. З цією метою доцільним є наступні кроки: поєднання навчального і профорієнтаційного матеріалу; визначення форм і методів навчання, які б поєднували навчальний і профорієнтаційний матеріал та допомагали б учням ознайомитися з окремими напрямками професійної діяльності.

Результативність профорієнтації школярів залежить від рівня сформованості інформаційно освітнього середовища, інтеграції природничих наук, математики і технологій; створення умов для оволодіння ними інформаційно-комунікаційними технологіями, робототехніки, медіа-грамотністю та критичним мисленням при роботі в соціальних мережах тощо. Формування природничо-наукової компетентності допоможе школярам визначитися у власних перевагах і адекватно оцінити свої фізичні й психологічні здібності; виявити наявні та найбільш затребувані професії на ринку праці; сформувати позитивне ставлення до трудової діяльності, а у випадку обрання майбутньої професії здійснити професійну адаптацію.

Література:

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. N 898 URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Концепція державної системи професійної орієнтації населення. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2008 р. N 842 URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/KP080842?an=93&ed=2013_08_07
3. Модернізація освітнього процесу на підставі компетентнісного підходу. URL: <https://osvita.ua/school/method/1313/>